

Zadeva: Zapisnik 89. redne seje

Seja **PS SINTEZE-KCD in Nacionalnega sveta za volilni sistem (NSVS)** je potekala prek elektronskih medijev v torek, 20. maja 2025 med 17. in 18.20. uro po naslednjem dnevnem redu:

1. Problem regionalizacije in decentralizacije oblasti – pokrajine (V. Pogorevčnik);
2. Dodatna informacija o posvetu o kombiniranem volilnem sistemu (C. Ribičič);
3. Informacija o stanju projekta 2TDK (E. M. Pintar);
4. Razno.

Ad 1) Regionalizacija in decentralizacija oblasti:

Uvodoma je Vlado P. prisotne informiral o nadaljevanju sodelovanja s poslansko skupino stranke Svoboda, ki edina kaže zanimanje za poglobljeno razpravo o predlogu za uvedbo pokrajin. Vse ostale stranke, tako kot že več kot 20 let, očitno zaradi strahu pred izgubo vpliva in nadzora nad poslanci, de-centralizacijo oblasti vztrajno zavračajo in s tem vedno znova potrjujejo, da je njihov prvinski cilj oblast, ne razvoj slovenske družbe. Sodelovanje s PS Svobode se bo nadaljevalo.

V drugem delu je VP opozoril, da je preliminarno določen datum javne predstavitve problematike regionalizacije Slovenije in demokratizacije volilnega sistema. V prireditvi, ki naj bi potekala v Mariboru dne 11. junija in je zastavljena široko, bodo sodelovale številne medijske organizacije. Ker koncept še ni v celoti dogovorjen oz. potrjen, je bilo dogovorjeno, da VP do 25. maja pripravi širšo pisno predstavitev, s katero bi nato seznanili člane. V razpravi, ki je sledila, se je večkrat zastavilo vprašanje, ali je dovolj časa za pripravo tako široko zasnovane akcije.

Ad 2) Informacija o posvetu o kombiniranem volilnem sistemu:

Ciril R. je uvodoma opozoril na zanimivo izhodišče razprave, ki je potekala med predstavniki dveh inštitutov (Jambrekovega in Ribičičevega) z nasprotnih političnih bregov: že trideset let je jasno, da poslanci leve in desne opcije vsakokratnega sklica DZ niso sposobni uveljaviti nove vizije volilnega sistema, ki bi zadovoljevala kriterije demokratičnosti (potreba kvalificirane večine presega vsakokratno koalicijo), hkrati pa niso pripravljeni resno razmišljati o alternativni: vsak trmasto vztraja pri svoji opciji. Čas je, da se strokovnjaki vprašamo: če se ne moremo dogovoriti o prvi opciji, KAJ PA JE DRUGA OPCIJA? Odgovor je na dlani: kombinirani volilni sistem. V tem razmišljanju je potekala razprava, ki bo povzeta in predstavljena javnosti v manjši publikaciji, ki jo pripravljata inštituta.

V drugem delu se je razprava vrtela okoli vprašanja, ali je še mogoče, da se v zadnjem hipu pripravi predlog in v DZ »na horuk« sprejme odločitev o uvedbi prednostnega glasu. Ključ je v stališčih NSI, ki pa se na žalost do tega vprašanja obnašajo kot politični klovni. Kljub temu moramo ostati pozorni, da ob morebitni tovrstni akciji opozorimo na potrebne »dodatke«: domicil, javna predstavitev kandidatov, itd.

Ob tem je zanimivo, da se je na spletu pojavila verzija kombiniranega volilnega sistema, ki je evidentno poskus uporabe umetne inteligence pri oblikovanju modela. Na žalost je ta v določenem delu (del volitev po večinskem principu, predvsem pa predlog izračuna volilnih rezultatov) praktično nerazumljiv. Kljub temu bi kazalo v prihodnje temu poskusu nameniti več pozornosti. Pozivamo avtorja, da se nam javi.

Ad 3) Informacija o stanju projekta 2TDK:

Pintar je uvodoma poročal o sestanku z Ministrico gospo A. Bratušek, ki je potekal dne 14. maja 2025. Sestanek je bil namenjen razjasnjevanju nekaterih vprašanj o problemih poteka Projekta 2TDK, kjer se stališča MZI in PSCN (čedalje bolj?) razhajajo.

Pintar sestanek ocenjuje kot izjemno pomemben, saj se je na sestanku Ministrica odločno zavzela za uveljavitev načela, da morajo biti PSCN pravočasno dostopni VSI KLJUČNI PODATKI O POTEKU PROJEKTA. Nobenega dvoma namreč ni, da nekateri nesporedni namreč izhajajo prav iz dejstva, da odgovorni (zlasti 2TDK, delno SŽ in MZI) nekatere podatke očitno prikrivajo, kar nujno vodi v prepričanje, da Projekt poteka ne-transparentno.

To odločno stališče Ministrice pa odpira drugo stran problema: če se bo izkazalo, da PSCN kljub temu zagotovilo Ministrice, (ki ga v PSCN in v SINTEZI jemljemo zelo resno!) V ROKU NEKAJ DNI (npr. do konca meseca maja) teh podatkov ne bo dobil, potem to bržkone pomeni, da tega izjemno pomembnega projekta DEJANSKO NE VODI MZI, TEMVEČ NEKAKŠNA NEFORMALNA INTERESNA SKUPINA NA RELACIJI DRI – SŽ – MZI – KOLEKTOR. V tej navezi je vsakokratna vodstvena ekipa 2TDK (ki se menja z menjavo oblasti oz. ministra, praviloma le izvrševalec druge sprejetih odločitev.

K taki ugotovitvi vodi tudi ugotovitev, da je bilo na sestanku zagotovljeno, da MZI pripravi uradno zabeležko pogovora. Po 8. dneh od poteka pogovora take zabeležke še nismo dobili.

V razpravi se je pokazalo, da ob tem dejstvu v SINTEZI-KCD praktično ni mogoče storiti nič, »ker so vse skrite in sporne odločitve in vsa dejanja politično pokrita z medsebojnimi dogovori strank«, organi nadzora (RS, KPK, NPU, DT, itd.) pa očitno nimajo pravice odpirati teh vprašanj. Dokler ne dobimo vlade, ki bo dejansko začela čistiti sistemsko korupcijo v Sloveniji, lahko v SINTEZI-KCD le ugotovimo dejansko stanje na tem projektu in z njim seznanimo javnost. Pri tem mogoče ni zanemarljivo dejstvo, da v poskusu koalicije, da zaostri načelo, da nihče ne more ohraniti nezakonito pridobljenega premoženja, ostro nasprotujeta SDS in NSI (glej Delo, 22. 5. 2025, str. 5).

V razpravi je bilo ponovno poudarjena izjemna vloga javnega nadzora poteka vseh večjih investicijskih projektov – podobno, kot ga v tem projektu opravlja PSCN. Dogovorjeno je bilo, da poskušamo zagotoviti zakonsko obvezo za imenovanje podobnega nadzornega organa, z bolj decidirano opredelitvijo njegovega dela, nalog in pristojnosti, predvsem pa obveznega sodelovanja vseh dejavnikov v takem projektu.

Ad 4) Razno: Razprave ali predlogov pod to točko ni bilo.

Osnutek zapisnika pripravil E. M. Pintar